

Multipl Skleroz Ataklarında İ.V. Metilprednizolon Tedavisinin Klinik Etkisi

Dr. H.Kübra Aşık ÇELİK (1), Dr. Orhan YAĞIZ (2), Dr. Arif ÇAKIR (1), Dr. Hüsnüye ASLAN (3), Dr. Şirin SAÇAK (3), Dr. Aysel TEKEŞİN (3), Dr. Ayтуğ HAYIRLI (3), Dr. Reyhan SÜRMEİ (1), Dr. Mulla BOZKURT (1)

ÖZET

Multipl skleroz, demiyelinizan hastalıklar içinde en sık rastlanan, relaps ve remisyon ataklarıyla karakterize, fokal nörolojik defisite neden olan otoimmün bir hastalıktır. Akut alevlenmelerde tedavinin amacı iyileşme sürecini kısaltmak, atağın şiddetini azaltmak ve atak sonrası kalabilecek dizabileyi minimuma indirmektir. Bu çalışmanın amacı 7 gün boyunca 1000mg/gün İ.V. metilprednizolon şeklindeki pulse steroid tedavisi sonrası klinik iyileşme olup olmadığını gözlemektir. Çalışmamıza 2004-2005 yılı içinde, multipl skleroz relapsing remitting tipinde olan ve atak esnasında İ.V. 1000mg metilprednizolon/gün tedavisi alan 60 hasta alınmıştır. 60 hastada atak sonrası İ.V. metilprednizolon tedavisi değerlendirilmiştir. Olguların 40'ı kadın, 20'si erkek idi. Yaş ortalaması kadınlarda 38, erkeklerde 35 idi. Hastaların tedavi sonrası EDSS Expanded Disability Status Scale) değerlerinde iyi yönde değişim gözlemlendi. Sonuçlar literatür eşliğinde tartışıldı. **Anahtar Kelimeler:** Multipl skleroz, EDSS

SUMMARY

Clinical impact of Intravenous metilprednizolone in attacks of multiple sclerosis
Multiple Sclerosis is an autoimmune disease that is characterized by relaps remission periods and results in focal neurologic deficits. The aim of this study is to show clinic remission after 7 day 1000mg/day I.V. metilprednizolone pulse steroid treatment. 60 patients between 2004-2005 are included in this study to assess the clinical spectrum after pulse steroid treatment. After pulse steroid treatment increase in EDSS value is observed. **Keywords:** Multiple sclerosis, EDSS

GİRİŞ

İ.V. metilprednizolon tedavisi multipl skleroz ataklarında hızlanan iyileşmeyi sağlar ve uzun dönemde ilerlemeyi değiştirir. Böylece hastaların İ.V. metilprednizolon tedavisinden daha fazla yarar gördüğü saptanmıştır.

AMAÇ

Bu çalışma ile multipl skleroz vakalarında İ.V. metilprednizolon tedavisindeki iyi yöndeki değişimi EDSS skoru ile ayırt etmek amaçlanmıştır.

METOD

Bu çalışmamızda S.B. İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroloji kliniğinde 2004-2005 yılları arasında multipl skleroz relapsing remitting formu içeren ve ataklarda İ.V. metilprednizolon tedavisi alan 60 hasta alınmıştır. Hastalardan 2 tanesinin 2 atak geçirmesi üzerine 62 atak sonrası İ.V. metilprednizolon tedavisi EDSS skoru ile değerlendirilmiştir.

SONUÇ

Olgularda kadınlarda en düşük yaş 18, en yüksek yaş 47 idi. Erkeklerde en düşük yaş 24, en yüksek yaş 53 idi. Kadınların %70'inde İ.V. metilprednizolon tedavisi sonrası EDSS'de iyi yönde değişim saptandı. %30'unda ise anlamlı bir değişim saptanmadı. Erkeklerin %60'ında İ.V. metilprednizolon tedavisi sonrası iyi yönde değişim

	Cinsiyet	Yaş	giriş EDSS	Çıkış EDSS
1	kadın	35	6.0	5.0
			6.5	5.5
2	kadın	41	3.5	3.0
3	kadın	18	4.0	3.0
4	kadın	28	5.0	3.5
5	kadın	41	5.5	5.5
6	kadın	45	3.0	2.5
7	kadın	40	4.0	3.0
8	kadın	42	6.0	5.0
9	kadın	39	3.5	3.5
10	kadın	36	5.5	5.0
11	kadın	42	6.0	5.0
12	kadın	35	4.0	4.0
13	kadın	37	4.5	3.5
14	kadın	41	5.0	4.0
15	kadın	29	5.5	5.5
16	kadın	33	6.0	5.0
17	kadın	39	4.0	3.5
18	kadın	44	3.5	3.0
19	kadın	47	3.5	3.5
20	kadın	38	5.0	4.0
21	kadın	45	5.5	4.0
22	kadın	44	5.0	5.0
23	kadın	35	4.0	4.0
24	kadın	37	5.5	4.5
25	kadın	43	4.5	3.0
26	kadın	35	4.5	4.5
27	kadın	40	3.5	3.0
28	kadın	45	5.0	3.5
29	kadın	34	4.5	3.0
30	kadın	46	3.5	3.5
31	kadın	42	6.0	6.0
32	kadın	33	4.5	3.0
33	kadın	30	5.5	3.5
34	kadın	35	6.0	5.5
35	kadın	45	5.0	3.5
36	kadın	36	4.5	4.0
37	kadın	41	3.0	3.0
38	kadın	28	5.0	4.0
39	kadın	36	5.5	4.5
40	kadın	40	4.5	4.5
41	erkek	39	5.0	3.5
42	erkek	40	3.0	3.0
43	erkek	20	4.0	3.0
44	erkek	24	5.5	5.5
45	erkek	43	5.5	4.5
46	erkek	42	5.0	5.0
47	erkek	31	3.0	3.0
48	erkek	32	4.0	3.0
49	erkek	45	5.0	4.5
50	erkek	28	5.5	5.5
51	erkek	30	5.5	5.0
52	erkek	53	6.0	5.5
53	erkek	40	5.5	4.5
54	erkek	28	3.5	3.5
55	erkek	32	4.0	3.5
56	erkek	40	5.5	5.0
57	erkek	35	4.0	4.0
58	erkek	30	5.5	5.0
59	erkek	38	5.0	3.5
60	erkek	30	5.5	5.5

saptandı. Erkeklerin %40'ında anlamlı bir değişim saptanmadı. Çalışmamız sonucunda 1000 mg/gün İ.V. metilprednizolon tedavisi sonrası EDSS skorunda iyi yönde değişim saptandı ve sonuçlar literatürle uyumlu ve anlamlı bulundu.

TARTIŞMA

Multipl sklerozda özürüllük durumu, genişletilmiş özürüllük durum ölçeği (Expanded Disability Status Scale (EDSS)) ile değerlendirilir. EDSS skoru göz önüne alınarak multipl skleroz prognozunu tayin etme konusunda birçok çalışma vardır. EDSS her bir basamağındaki artış ile işlevlerdeki kötüleşmeyi gösteren 10 basamaklı bir ölçektir. Puan yürüyebilirlik ve çalışma yeteneğinin ölçülmesine dayanır. 'Sıfır'ın anlamı belirti ve bulgu yok demektir; 1-3 hafif özürüllük ile ona hiç bulgu eşlik etmemesi ya da yürümede minimal bozulma ile birlikte dir. 3,5-5,5 orta derecede bir özürüllüğü gösterir ve yürümede bir bozukluk tabloya eşlik eder. 100m yürümek için bastona ihtiyaç olduğunda EDSS puanı 6.0 dır. Tekerlekli sandalyeye bağımlılık olduğunda EDSS puanı 8.0 dır. EDSS 10 olduğunda ise multipl skleroz nedeniyle ölüm ifade edilir. EDSS puanının 10 yıl sonra 3 ya da daha küçük puanda olması benign multipl skleroz olarak adlandırılır ve olguların 1/3 ü bu grupta yer alır.

Yapılan çalışmalara göre multipl skleroz ataklarında İ.V. metilprednizolon tedavisinin klinik etkisi sonucu EDSS 'de iyi yönde değişim gözlenmiştir. Nos C, Sastre-Garrigo J, Borrás C, Rio J, Tintore M, Montolban X'in multipl skleroz tedavisinde İ.V. metilprednizolonun klinik etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yaptığı çalışmada 51 relapsing remitting multipl skleroz hastasında, 54 atak sonrası tedavi sonuçları değerlendirilmiş ve atakların %44'ünde 1 ay içerisinde EDSS skorunda iyi yöndeki değişim gözlenmiştir.

Kliniğimizde yapılan çalışmada ise 2004-2005 yılları arasında multipl skleroz atak tanısı ile yatırılarak tedavi gören 60 hasta alınmıştır. Olguların 40'ı kadın, 20'si erkek idi. Yaş ortalaması kadınlarda 38, erkeklerde 35 idi. İ.V. metilprednizolon tedavisi sonrası kadın olguların %70'inde, erkeklerin %60'ında iyi yönde anlamlı değişim olduğu gözlemlendi. Çalışmamızda İ.V. metilprednizolon tedavisi sonrası EDSS'de iyi yönde değişim görüldü ve sonuçlar literatürdeki çalışmayla uyumlu bulundu.

KAYNAKLAR

- 1- **Adams RD,Victor M,Ropper AH.** Principles of Neurology,6th edition.Mc Graw Hill,New York. p: 1157-58.
- 2- **Cook SD,** Handbook of Multiple Sclerosis .3rd ed.Marcel Dekker,New York ,2001; p: 960-75.
- 3- **Rowland LP,** Merrit's Textbook of Neurology ,9th edition 2003; p: 2155-60.
- 4- **Compston A,Ebers G,Lassmann H,Mc Donald I,Matthews B,Wekerle H.** Mc Alpine's Multiple Sclerosis,3rd edition. Churchill Livingstone, London,1998; p: 476-499.
- 5- **Patty DW,Ebers GC.**Multiple Sclerosis.FA Davis Company,Philadelphia,1998; p: 727-86
- 6- Clinical impact of intravenous methylprednisolone in attacks of multiple sclerosis. **Nos C, Sastre-Garriga J, Borrás C, Rio J, Tintore M, Montalban X.** Unitat de Neuroimmunologia Clinica, Hospital Vall d'Hebron, Barcelona, Spain. 1: Mult Scler. 2004 Aug;10(4):41